

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

יבמות - י"ב

1. 'צרת ממאנת' - נפלו לפני היבם שתי יבמות מאח אחד, קטנה וגדולה, הקטנה מיאנה בו, אמר שמואל שצרתה אסורה. למי כוונתו שאסורה? אין לומר - לאחים, שהרי אפילו הקטנה, לשמואל, אם מיאנה באחד מותרת בשני, וא"כ צרתה וודאי. אלא - ליבם עצמו שמיאנה בו. והקשו שהרי הממאנת מותרת לאחים כיון שלא עשתה מיאון כלפיהם, ומטעם זה אף צרתה תהיה מותרת ליבם. והסבירו הטעם: גזירה שלא יחשבו שהמיאון עקר את הנישואין לגמרי ויבואו להתיר את הצרה גם במקרה שהממאנת היא בתו של היבם. [ושייך ממאנת בחיי אביה בקטנה שהשיאה אביה ונתגרשה, הרי היא יתומה בחיי האב - רש"י]
2. וכולן [15 הערות] אם מתו או מיאנו צרותיהן מותרות, במי מדובר שמיאנו? לה"א - ביבם. והקשה, שא"כ יוצא שצרת בתו ממאנת מותרת. למסקנא - בבעל. ואע"פ שכבר שנינו גרושה, הזכרו שני סוגי גרושה.
3. כאשר מיאנה בבעל, צרתה מותרת, כיון שעקרה את הנישואין. א"כ אף כשמיאנה ביבם לאחר מות הבעל נאמר שעקרה למפרע, וצרתה תהיה מותרת? הטעם ע"פ מה שפסק רמי בר יחזקאל - מיאנה בבעל, מותרת לאביו ואינה אסורה משום כלתו כיון שנעקר למפרע. מיאנה ביבם אסורה לאביו - שאע"פ שנעקרו הקידושין, והאילו ליצור זיקת יבום. ומשעת נפילתה ליבום נראית ככלתו, גם כאן משעת נפילה נראית כצרת בתו.
4. רב אסי: צרת אילנית אסורה, שנאמר "והיה הבכור אשר תלד" פרט לאילנית שאינה יולדת. מהיכן הקשו עליו?
 - א. 'שלשה אחין נשואין שלש נשים שאינן קרובות ומת אחד מהם, ועשה בה האח השני מאמר ומת, ונופלת עתה יחד עם אשתו לפני האח השלישי - הרי אלו חולצות ולא מתייבמות'. והטעם: 'ומת אחד מהם... יבמה יבא עליה' אשה שיש עליה זיקת יבם אחד, ולא שיש עליה זיקת שני יבמין. וכיון שכך אף צרתה - אשת השני לא מתייבמת. ואמר ר' יוסי 'זו היא' צרת אשת אח מאב שאיסור נפילה גרם לה ליבום 'זו היא' - לכא' למעט צרת אילנית שמתרת. ותירצו: אדרבה צרת אילנית אסורה. 'זו היא' הכוונה שביבמה שיש בה זיקה כפולה היא המקרה היחיד שנפילתה גרמה לה שצרתה צריכה חליצה. אבל צרת אילנית אינה צריכה אפילו חליצה כיון שאילנית אסורה על היבם מדאורייתא.
 - ב. 'וכלן... או שנמצאו אילנית צרותיהן מותרות' ותירצו: שמדובר שלא הכירה כשנשאה שהיא אילנית וקידושיו טעות ולפיכך מותרת. להלכה: צרת אילנית מותרת ואפי' הכיר בה כשנשאה, ואפילו צרת בתו אילנית. רבין בשם ר' יוחנן: צרת ממאנת, צרת אילנית, צרת מחזיר גרושתו - כולן מותרות.
5. אלו שלש נשים משמשות במוך [לר' מאיר]?
 - קטנה - שמא תתעבר ושמא תמות מחמת גילה הצעיר.
 - מעוברת - שמא יתמעך צורת העובר הראשון.
 - מניקה - שמא תתעבר, ויתקלקל חלבה ותגמול בנה וימות.
 - גיל הקטנה - מבת 11 ויום אחד עד 12 ויום אחד. פחות מכאן ויתר על כן משמשת כדרכה והולכת.
 - חכמים חולקים: בכלן, ומשמשות כדרכן 'שומר פתאים ה'.
6. האם קטנה שתתעבר בודאי תמות?
 - לה"א א' א': ספק אם תמות. והקשו: שא"כ מצינו חמותו ממאנת ובמשנתנו מבואר שלא יתכן.
 - לה"א ב': בודאי תמות. כדאמר רב"ל: עד גיל 11 ויום - אינה מתעברת. מגיל זה - מתה ועוברת מת. לאחר גיל 12 ויום - היא חיה ועוברת חיה.
 - והקשו: מהברייתא: '... או שמיאנו, שכבר ילדו'.
 - למסקנא: ספק אם תמות, ויישוב משנתנו יבואר בדף הבא.